

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

Vaccinvägrare inte diskriminerad som personlig assistent

Publicerad

16 AUG 2023

En kvinna som inte fick jobba som personlig assistent om hon vägrade att vaccinera sig mot covid-19 hävdar att hon diskriminerades. Tingsrätten anser att hennes vaccinationsstatus eller befarade smittorisk inte utgör en funktionsnedsättning i lagens mening. Skulle så varit fallet var vaccinationskravet nödvändigt.

Den 29-åriga kvinnan var en av fyra till fem assistenter åt svaranden i målet som omfattas av skyddet i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, och har behov av personlig assistans dygnet runt.

Kvinnan har varit anställd av mannen i egenskap av personlig assistent åt honom under perioden 2017 till januari 2023. I uppdraget som personlig assistent åt honom ingår att stödja honom i hans vardag genom att bland annat hjälpa till med hygien vid måltider, sköta hemmet samt göra det möjligt för honom att ägna sig åt fritidsintressen som inkluderar närvaro vid evenemang såsom hockey, fotboll och kulturevenemang. Arbetsuppgifterna omfattar även att sköta hans kommunikation med omgivningen.

Vid ett möte den 23 september 2021 uppmuntrade mannen alla sina anställda assistenter att vaccinera sig mot covid-19 och vid ett uppföljande personalmöte den 11 november 2021 framställde han ett krav på vaccinering för samtliga anställda assistenter. Den 17 december 2021 hade mannen ett enskilt möte med 29-åringen där han meddelade att all personal måste vaccinera sig mot covid-19 samt att han kunde komma att avsluta kvinnans anställning för det fall hon inte genomförde vaccinationen.

29-åringen sjukskrevs dagen därpå och återgick inte i arbete till dess anställningen avslutades.

Hon sade upp sig som personlig assistent för mannen den 13 december 2022 och anställningen avslutades den 13 januari 2023. Det är i målet även ostridigt att mannen och båda hans föräldrar tillhör riskgrupp i förhållande till covid-19.

29-åringen begärde att mannen ska förpliktas att till henne betala diskrimineringsersättning med 150 000 kronor.

I första hand har mannen i egenskap av 29-åringens arbetsgivare brutit mot diskrimineringslagens (2008:567) förbud mot direkt diskriminering genom att uppställa ett krav på vaccination mot covid-19 med hot om uppsägning. Kvinnans tillstånd utgör en funktionsnedsättning i bemärkelsen att det befaras finnas en smittorisk för det fall hon inte vaccinerar sig oavsett om en sådan smittorisk i realiteten föreligger eller inte. På grund av denna befarade smittorisk missgynnas därför kvinnan i förhållande till de som vaccinerar sig trots att hon kan utföra samma arbete.

I andra hand har mannen gjort sig skyldig till indirekt diskriminering eftersom vaccinationskravet framstått som neutralt men särskilt missgynnat ovaccinerade arbetstagare, däribland 29-åringen. Agerandet är inte lämpligt eller nödvändigt för att uppnå ett berättigat syfte.

I tredje hand har han utsatt henne för trakasserier eftersom han uppträtt på ett sätt som kränkt hennes värdighet och som har samband med hennes funktionsnedsättning.

Attunda tingsrätt, vars dom överklagats till Arbetsdomstolen, konstaterar att diskrimineringsförbudet gäller enbart personer som har en funktionsnedsättning i lagens mening. Det är den som gör gällande bristande tillgänglighet som har bevisbördan för att denne tillhör personkategorin med funktionsnedsättning och därmed omfattas av lagens skydd (Fransson & Stüber, Diskrimineringslagen: En kommentar, 2021, version 3, JUNO, kommentaren till 6 kap. 3 § diskrimineringslagen).

Med funktionsnedsättning avses enligt 1 kap. 5 § första stycket punkt 4 diskrimineringslagens varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Enligt tingsrättens bedömning kan en befarad smittorisk i förhållande till covid-19 eller förmodad sådan inte utgöra en funktionsnedsättning i diskrimineringslagens eller arbetslivsdirektivets mening. Detta eftersom det inte är fråga om en varaktig, fysisk, psykisk eller begåvningsmässig begränsning av 29-åringens funktionsförmåga till följd av en skada eller en sjukdom som fanns vid födelsen, som har uppstått därefter eller som kan förväntas uppstå.

Den begränsning som kvinnan gjort gällande utgör inte heller en varaktig begränsning till följd av en fysisk, psykisk eller mental skada som fått till följd att hon inte kan delta fullt ut i arbetslivet.

Tingsrätten finner vid en samlad bedömning att kvinnan, inte ens med en extensiv tolkning, kan anses omfattas av diskrimineringslagstiftningen eftersom hennes vaccinationsstatus eller befarade smittorisk inte utgör en funktionsnedsättning i lagens mening. Hennes talan ska redan med anledning av denna bedömning lämnas utan bifall.

Med hänsyn till hur parterna format sin talan i målet berör rätten ändå påstådd diskriminering och trakasserier som kvinnan gjort gällande att mannen utsatt henne för. Det är i målet utrett att 29-åringen gått miste om arbetspass på bland annat en storhelg till följd av att hon ifrågasatt vaccinationskravet som mannen uppställde.

Enligt tingsrättens mening är detta tillräckligt för att det ska vara fråga om ett missgynnande av henne i diskrimineringslagens mening. Det är dock utrett i målet att det vaccinationskrav som mannen uppställde gällde på lika villkor för samtliga anställda personliga assistenter. Kvinnan har mot bakgrund av detta inte behandlats sämre än någon av sina arbetskamrater. Någon direkt diskriminering har därför

inte förekommit.

När det gäller indirekt diskriminering säger tingsrätten att det uppställda vaccinationskravet haft ett berättigat syfte. De medel som mannen använde var lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. Någon indirekt diskriminering har därför inte förekommit (för det fall den befarade smittorisken och vaccinationsstatusen som kvinnan gjort gällande skulle ansetts omfattas av diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning.

Hon anses slutligen inte ha blivit trakasserad. Talan lämnas utan bifall.

Svaranden ersätta bara med hälften av de begärda 160 000 kronorna för ombudets arbete.

Domen har överklagats till Arbetsdomstolen.

Mikael Kindbom

Instans: Tingsrätterna

Rättsområden: [Övrig arbetsrätt](#), [Diskriminering i arbetslivet](#), [Hälsa- och sjukvårdsrätt](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter